

Socialförvaltningen

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Remissvar på SOU 2021:93 Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet, S2021/07629

Sammanfattning

De föreslagna ändringarna är till övervägande del positiva och bedöms bidra till att samverkan för personer med samsjuklighet förbättras mellan huvudmännen. Ändringarna bedöms också tydliggöra vilket ansvar huvudmännen har. Det är positivt eftersom socialtjänsten idag tar ett större ansvar i förhållande till lagstiftningens krav, vilket innebär att socialtjänsten får bära stor del av kostnaden för hälso- och sjukvård.

Utredningens förslag innebär vidare att kommunen inte längre ska arbeta med vård och behandling för målgruppen, utan att regionerna ska ansvara för det. Förslaget bedöms som positivt eftersom huvudmännens uppdrag renodlas.

Vad gäller bl.a. förslagen om ökad tillgänglighet av skadereducerande insatser som LARO-behandling, sprututbyte och hälsocentraler med brukarum behöver vissa tänkbara följder av dessa belysas och inte enbart ses som skadereducerande insatser.

Vidare behöver geografiska och praktiska utmaningar belysas gällande förslaget om att införa skyldighet för regioner och kommuner att bedriva samordnad vård- och stödverksamhet för personer som har behov av både hälso- och sjukvård och socialtjänstinsatser enligt vissa kriterier.

HVB

Socialnämnden i Bodens kommun anser att det är särskilt positivt att regionerna enligt utredningens förslag ska ansvara för hälso- och sjukvård vid placering på HVB både för barn och vuxna. För att undvika lokala skillnader vore det önskvärt med tydligare reglering avseende huvudmännens respektive ansvar inför och under placering vid HVB. Det bedöms inte vara tillräckligt att huvudmännens ansvar regleras i lokala avtal och överenskommelser.

Skadereducerande insatser

Socialnämnden i Bodens kommun har inga invändningar mot att lågtröskelmottagningar kan nå fler i målgruppen personer med skadligt bruk eller ett beroende av narkotika och att dessa kan få en bättre tillgång till hälso- och sjukvård. Även ökad tillgång till LARO-behandling och försök med hälso-central med brukarrum kan, liksom beskrivs i betänkandet, ha skadereducerande effekter. Baksidan av dessa förslag behöver emellertid belysas särskilt, inte bara i betänkande utan också av remissinstanserna.

Liksom utredningen redan lyfter så är LARO inte en oproblematiserad metod för att nå målgruppen. Detta behöver särskilt påpekas av remissinsatser som dagligen kommer i kontakt med personer som har ett skadligt bruk eller ett beroende av narkotika. I betänkandet föreslås också att försök med hälso-central med brukarrum ska genomföras. Där ska de vara möjligt att inta droger på ett säkert sätt samtidigt som andra hälsofrämjande insatser tillhandahålls. Även obligatorisk sprututbytesverksamhet medför att det blir lättare att inta droger.

Nämnden ifrågasätter inte de förmodade skadereducerande effekterna av förslagen. Däremot kan sådana förändringar innebära att samhällets syn på narkotikaanvändning liberaliseras, och än mer om narkotika för eget bruk avkriminaliseras. Det riskerar också att medföra att incitamenten för den som använder droger att sluta med det eller att ta emot behandling för att bli av med sitt beroende minskar då samhället gör det lättare att bruka narkotika.

Avslutningsvis bedömer nämnden att det är helt centralt för att utredningens förslag ska kunna genomföras att behovet av personalresurser först tillgodoses. Det råder idag stor brist på personal inom psykiatrin, särskilt vad gäller sjuksköterskor, läkare och annan vårdpersonal med specialistkompetens inom missbruksområdet. Utan att denna personalbrist först åtgärdas bedöms förslaget inte vara genomförbart.

Samordnad vård- och stödverksamhet

Utredningen föreslår att det blir obligatoriskt för kommuner och regioner att gemensamt bedriva en samordnad vård- och stödverksamhet personer med skadligt bruk eller ett beroende av narkotika, vilket ska regleras i en ny särskild lag. Verksamheten ska bedriva hälso- och sjukvård och socialtjänst. Nämnden är positivt inställd till utredningens förslag men anser att vissa frågor behöver problematiseras.

Nämnden vill framföra att det finns stora regionala skillnader för vilka geografiska utmaningar ett sådant förslag innebär. I ett län som Norrbotten är avstånden mellan kommunerna stora och flertalet kommuner är små sett till befolkningmängden. Att bedriva samordnad stöd- och vårdverksamhet som ska vara tillgänglig för målgruppen i samtliga kommuner är en betydligt större utmaning i exempelvis Norrbottens län än i ett län där avståndet till en sådan verksamhet är jämförelsevis litet för samtliga kommuner i länet. Eftersom utredningen föreslår att den samordnade stöd- och vårdverksamheten ska bedrivas genom samverkan finns det också stor risk för att det blir stora lokala skillnader i fråga om fördelning av kostnader och ansvar mellan olika sådana verksamheter.

Nämnden anser också att det är relevant att lyfta frågan om gemensamma dokumentationssystem för samordnad stöd- och vårdverksamhet. Frågan om

dokumentation i gemensamma system mellan huvudmännen berörs inte i utredningen. Det är emellertid en förutsättning för att en samordnad verksamhet såsom utredningen föreslår ska bli framgångsrik.

Nämnden vill också lyfta att det är av yttersta vikt att de samordnade insatserna även når personer som bor på kommunala särskilda boenden med inriktning LSS och socialpsykiatri där det finns stora inslag av skadligt bruk och beroende och har ett utåtagerande beteende. För denna grupp finns idag ett behov av att tillskapa nya och anpassade vårdformer.

Catharina Liljeholm
Socialchef

Socialnämnden

§ 42 Remissvar - Från delar till helhet, SOU 2021:93

2022/11

Beslut

Socialnämnden lämnar yttrande daterat 2022-04-04 som sitt remissvar på betänkandet SOU 2021:93 Från delar till helhet.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden har fått betänkandet SOU 2021:93 Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet på remiss från Socialdepartementet. Remissvaret ska vara inne senast 30 april.

Utredningen, som kallas samsjuklighetsutredningen, har sett över samhällets insatser till personer med samsjuklighet. Utredningen föreslår förändringar som ska bidra till att insatserna till målgruppen blir mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade.

Socialförvaltningen har upprättat ett yttrande, som kan sammanfattas i följande:

De föreslagna ändringarna är till övervägande del positiva och bedöms bidra till att samverkan för personer med samsjuklighet förbättras mellan huvudmännen. Ändringarna bedöms också tydliggöra vilket ansvar huvudmännen har. Det är positivt eftersom socialtjänsten idag tar ett större ansvar i förhållande till lagstiftningens krav, vilket innebär att socialtjänsten får bära stor del av kostnaden för hälso- och sjukvård.

Utredningens förslag innebär vidare att kommunen inte längre ska arbeta med vård och behandling för målgruppen, utan att regionerna ska ansvara för det. Det är positivt eftersom huvudmännens uppdrag renodlas.

Vad gäller bl.a. förslagen om ökad tillgänglighet av skadereducerande insatser som LARO-behandling, sprututbyte och hälsocentraler med brukar-rum behöver vissa tänkbara följder av dessa belysas och inte enbart ses som skadereducerande insatser.

Beslutsunderlag

Remissmissiv SOU-2021:93

Delbetänkandet av samsjuklighetsutredningen – Från delar till helhet, SOU 2021:93

Socialförvaltningens yttrande daterat 2022-04-04

Tjänsteskrivelse daterad 2022-04-04

Delges

Socialdepartementet

Expedierat

Utdragsbestyrkande

Signatur